

Uchwała Nr XX/131/2016
Rady Powiatu Nowodworskiego
z dnia 23czerwca 2016r.

w sprawie: przyjęcia Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2020

Na podstawie art.12 pkt.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015r. poz.1445) oraz art. 6 ust 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz. 1390),

Rada Powiatu Nowodworskiego uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się do realizacji Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2020, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
/-/ Katarzyna Krężlewicz

**Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec
osób stosujących przemoc w rodzinie
w Powiecie Nowodworskim
na lata 2016 - 2020**

Spis treści:

Wstęp	3
I. Diagnoza	3
II. Podstawa prawna i programowa	5
III. Założenia ogólne programu	6
IV. Cele programu	7
V. Zakładane efekty programu	8
VI. Realizatorzy programu	8
VII. Adresaci programu	9
VIII Zasady realizacji programu	10
1. Procedury selekcji i naboru uczestników programu	10
2. Reguły uczestnictwa w programie	11
3. Realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy	12
4 Założenia w zakresie realizacji programu	13
IX Monitoring i ewaluacja programu	14
X Finansowanie programu	15

Wstęp

Realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zwanego dalej „programem”, jest zadaniem zleconym samorządu powiatowego. Program stanowi element całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców. Ukierunkowany jest na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, a w rezultacie na redukcję ryzyka kontynuowania stosowania przez te osoby pomocy oraz zwiększenie ich możliwości do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Program opracowany został z uwzględnieniem Wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowiących załącznik nr 2 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (na lata 2006 – 2016) przyjętego Uchwałą nr 162/206 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.

I Diagnoza

Powiat Nowodworski pod względem administracyjnym składa się z sześciu gmin: miejska - Nowy Dwór Mazowiecki, miejsko - wiejskie - Nasielsk i Zakroczym oraz wiejskie - Czosnów, Leoncin i Pomiechówek. Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców powiatu nowodworskiego wynosi 78377.

W 2013 r. na terenie gminy Nowy Dwór Mazowiecki odnotowano 54 interwencje policji dotyczące przemocy w rodzinie. Funkcjonariusze sporządzili 48 formularzy Niebieskiej Karty, gdzie liczba ofiar przemocy wyniosła 47 kobiet, 12 mężczyzn i 8 małoletnich. Liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie wyniosła 10 kobiet i 38 mężczyzn. Pod wpływem alkoholu znajdowało się 33 mężczyźni i 1 kobieta. Na terenie gminy Nasielsk odnotowano 338 interwencji domowych, podczas których sporządzono 22 formularzy Niebieskiej Karty. Łączna liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej na tym terenie wyniosła 39 osób z tego 27 kobiet, 6 mężczyzn oraz 6 małoletnich. Ogólna liczba sprawców przemocy wyniosła 22 w tym 4 kobiety i 18 mężczyzn. 2 mężczyzn znajdowało się pod wpływem alkoholu. W gminie Pomiechówek przeprowadzono 47 interwencji domowych. Sporządzono 3 formularze Niebieskiej Karty, z których wynika, iż liczba ofiar przemocy w rodzinie wynosi 3 kobiety. Osób stosujących przemoc w rodzinie było 3 w tym jedna kobieta i 2 mężczyzn. Pod wpływem alkoholu znajdowała się 1 kobieta i 1 mężczyzna. Na terenie gminy Czosnów przeprowadzono 44 interwencje policji w wyniku, czego założono 11 formularzy Niebieskiej Karty. Liczba ofiar przemocy wyniosła 9 kobiet i 2 mężczyzn. Liczba

osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie wynosiła 11 w tym 8 mężczyzn i 3 kobiety, z czego 7 mężczyzn znajdowało się pod wpływem alkoholu. Na terenie gminy Zakroczym odnotowano 168 interwencji domowych, nie wszczęto procedury Niebieskiej Karty. Jednostki policji na terenie powiatu nowodworskiego kierują informacje dotyczące ujawnionych aktów przemocy w rodzinie do właściwych jednostek pomocy społecznej w ramach procedury Niebieskiej Karty.

We wszystkich gminach Powiatu Nowodworskiego zostały powołane Zespoły Interdyscyplinarne do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w 2015 r. przez Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- w gminie Nowy Dwór Mazowiecki 46 procedur z czego 29 spraw zostało wszczętych w 2015 roku, wszystkie osoby podejrzewane o stosowanie przemocy w rodzinie były informowane o możliwości wzięcia udziału w programie oddziaływań korekcyjno edukacyjnych prowadzonych w PCPR,
- w gminie Nasielsk 33 procedury z czego 26 spraw zostało wszczętych w 2015 roku, zakończono 19 procedur, 11 osób motywowano do wzięcia udziału w programie korekcyjno edukacyjnym realizowanym w PCPR,
- w gminie Czosnów 20 procedur z czego 18 spraw zostało wszczętych w 2015 roku, zakończono 18 procedur, motywowano osoby podejrzewane o stosowanie przemocy do udziału w programie korekcyjno edukacyjnym,
- w gminie Leoncin 12 procedur z czego 9 spraw zostało wszczętych w 2015 roku zakończono 7 procedur, motywowano osoby podejrzewane o stosowanie przemocy do udziału w programie korekcyjno edukacyjnym,
- w gminie Zakroczym 19 procedur z czego 14 spraw zostało wszczętych w 2015 roku, zakończono 8 procedur, 9 osób zmotywowano do pracy z terapeutą uzależnień, 3 osoby zmotywowano do pracy psychologiem

Gminne Zespoły ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie podejmowały następujące działania: członkowie zespołu lub grupy roboczej po otrzymaniu informacji w sprawie osoby dopuszczającej się przemocy domowej próbowali jak najszybciej dotrzeć do tej osoby i rozpoznać sytuację w rodzinie oraz wypełnić formularz „Niebieska Karta – D”, osoby dopuszczające się przemocy domowej były wzywane na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego lub Grupy Roboczej, prowadzono z nimi rozmowy na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowano o możliwościach leczenia

lub terapii w zakresie nadużywania alkoholu, środków odurzających, kierowano osoby do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej w Zakroczymiu, motywowano do spotkań z psychologiem oraz do udziału w programie korekcyjno edukacyjnym realizowanym w PCPR.

Z danych przekazanych przez Sąd Rejonowy w Pułtusk, który jest właściwym dla gminy Nasielsk wynika, iż: w 2015 roku zakończonych zostało 6 postępowań dotyczących przestępstw z użyciem przemocy w rodzinie. W 4 przypadkach Sąd wymierzył karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i oddaniem skazanego w okresie próby pod dozór kuratora, w 2 przypadkach została orzeczona kara ograniczenia wolności. Nie odnotowano skazanych, którym Sąd zawiesił wykonanie kary zobowiązując jednocześnie do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno edukacyjnych. Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim swoją właściwością obejmuje gminy: Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Leoncin, Pomiechówek i Zakroczym. W 2015 r do I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wpłynęły 4 sprawy dotyczące przestępstw z użyciem przemocy w rodzinie z terenu gminy Nowy Dwór Maz – 1, Pomiechówek – 2, Czosnów – 1.

II. Podstawa prawna i programowa

Program jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym.

Program opiera się na następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 1390),
- 2) rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259),
- 3) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2015 poz. 163 z późn. zm.),
- 4) ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (Dz.U. 1997 nr 88 poz. 553 z późn. zm.).

Ponadto program realizuje zapisy następujących dokumentów programowych:

- 1) Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (na lata 2006 – 2016) przyjętego Uchwałą nr 162/206 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006.,

2) Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Pomocy w Rodzinie w Rodzinie na lata 2011-2016 przyjętego Uchwałą nr 445/26/11 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 15 marca 2011 r.,

3) Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 przyjętego przez Radę Powiatu Nowodworskiego Uchwałą nr XLI/285/2014 z dnia 14.03.2014r.

4) Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020 przyjętej przez Radę Powiatu Nowodworskiego Uchwałą nr XVIII/120/2016 z dnia 19 maja 2016r.

III. Założenia ogólne programu

Program osadzony jest w ramach systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Wszelkie działania przewidziane w programie wobec sprawcy są podporządkowane zasadzie ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc. W kontekście systemowym program ma przyczynić się do wzmocnienia współpracy i komunikacji między instytucjami stykającymi się ze sprawcą przemocy, oraz podmiotami zajmującymi się sprawcami a placówkami pomagającymi ofiarom przemocy. W zakresie bezpośrednich oddziaływań na sprawców realizacja programu ma przyczynić się do faktycznej zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie powstrzymać i zakończyć przemoc oraz zwiększyć poczucie odpowiedzialności sprawców za własne czyny jak również ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie. Praca ze sprawcą opiera się na następujących założeniach:

- 1) przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy,
- 2) przemoc domowa jest tolerowana i wzmocniana przez podstawy i poglądy wielu ludzi często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie,
- 3) przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążeniem do kontrolowania współmałżonki / współmałżonka, partnerki / partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej,
- 4) można nauczyć się nie stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania,
- 5) stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary,

6) korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych,

7) stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

Podsumowując, w programie zakłada się po pierwsze, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowanych, którego nic nie usprawiedliwia. Za agresywne czyny odpowiedzialny jest sprawca, który dąży do przejęcia pełnej władzy i kontroli nad innymi. Tę odpowiedzialność musi on na siebie przyjąć. Nie odpowiada on natomiast na normy wychowania, które zostały mu wpojone, dlatego też sprawcy przemocy w rodzinie muszą zostać poddani edukacji i oddziaływaniom korekcyjnym. Przyjmuje się, że zazwyczaj przemoc jest zachowaniem wyuczonym. Istnieje możliwość oduczenia się negatywnych sposobów reagowania. Stosowanie odpowiednich oddziaływań edukacyjnych i korekcyjnych wobec sprawców pozwala na redukcję agresji, kształtowanie umiejętności komunikacji, relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz radzenia sobie z własną złością i agresją.

IV. Cele programu

Cel podstawowy: powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie

Cele operacyjne:

- 1) powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie nad dalszym stosowaniem tej przemocy,
- 2) rozwijanie umiejętności samokontroli i współzycia w rodzinie,
- 3) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- 4) uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie faktu stosowania tej przemocy,
- 5) zdobycie i podniesienie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- 6) zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- 7) uzyskiwanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

W/w cele programu kompatybilne są z § 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań

korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259).

V. Zakładane efekty programu:

- 1) uznanie przez sprawców faktu stosowania przemocy,
- 2) powstrzymanie się przez te osoby od aktów przemocy,
- 3) zdobycie wiedzy w zakresie wychowania dzieci bez przemocy,
- 4) zmiana w postawach i zachowaniu sprawców,
- 5) zwiększenie odpowiedzialności za własne czyny,
- 6) korekta zachowań agresywnych na asertywne,
- 7) powstrzymanie się od nadużywania alkoholu,
- 8) umiejętność radzenia sobie z trudnymi zachowaniami innych,
- 9) ustabilizowanie sytuacji materialnej,
- 10) wyciszenie konfliktu z partnerem.

VI. Realizatorzy programu

Realizatorem programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim, zwane dalej „PCPR”. Oddziaływania prowadzi będzie osoba, która spełniać będzie łącznie następujące warunki:

- 1) ukończyła studia wyższe magisterskie na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo - wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji,
- 2) posiada zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemoc w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- 3) ma udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Partnerami realizatora programu, w szczególności w zakresie rekrutacji i monitoringu programu będą instytucje stykające się ze sprawcą przemocy domowej w tym:

- Gminy z terenu powiatu nowodworskiego reprezentowane przez Zespoły interdyscyplinarne,

- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu nowodworskiego,
- Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Sąd Rejonowy w Pułtusku,
- Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Mazowieckim, Komisariaty i Posterunki z terenu Powiatu.

Ścisła współpraca w/w instytucji pozwoli na większą skuteczność i efektywność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

VII. Adresaci programu

Program ma bardzo szeroką grupę adresatów. Pośrednio odnosi się do osób doznających przemocy, instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, specjalistów w nich pracujących, jak również całej społeczności. Bezpośrednio jest kierowany do osób stosujących przemoc. Istotne znaczenie dla realizacji programu ma fakt, że sprawcy przemocy, tworzą niejednorodną pod wieloma względami grupę. Różnorodność ta powinna być uwzględniona w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. Przyjmuje się, że program adresowany jest do pełnoletnich osób z powiatu nowodworskiego:

- 1) skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których są warunkowo zawiesił wykonywanie kary lub warunkowo zwolnił z odbycia reszty kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- 2) wobec których sąd zastosował warunkowe umorzenie postępowania karnego (jako środek probacyjny),
- 3) stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
- 4) które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie, dotyczy to w szczególności osób, skierowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, takie jak: PCPR, OPS, KRPA, Policja, Prokuratura, Sąd, zespoły kuratorskie oraz zespoły interdyscyplinarne.

VIII. Zasady realizacji programu

1. Procedury selekcji i naboru uczestników programu

Szczegółowe zasady selekcji i naboru uczestników opracowane zostaną przez prowadzącego oddziaływanie. Przy tworzeniu szczegółowych zasad selekcji i naboru prowadzący zobowiązany jest uwzględnić poniższe uwagi:

- 1) selekcja i nabór muszą być dostosowane do specyfiki danego typu sprawców przemocy,
- 2) wstępnym warunkiem kwalifikacji do grupy korekcyjno-edukacyjnej jest uznanie przez sprawcę faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie,
- 3) uczestnikiem programu nie może być osoba uzależniona od alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych, chyba że zakończyła terapię uzależnienia lub przynajmniej znajdują się na tak zaawansowanym etapie procesu terapeutycznego, aby można było pracować nad zmianą jej agresywnych zachowań; osobę stosującą przemoc w rodzinie, wobec której rozpatrywane jest uzależnienie od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych, kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia,
- 4) nabór uczestników odbywać się będzie na podstawie:
 - a) zobowiązania osoby na drodze sądowej do uczestniczenia w programie,
 - b) pisemnej zgody uczestnika i zobowiązania do przestrzegania regulaminu uczestnictwa w programie, o którym mowa w dalszej części;
- 5) w ramach selekcji i naboru dokonane zostaną diagnozy: wstępna i pogłębiona. Powyższe wynika z założenia, że fundamentem działań korekcyjno-edukacyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest rzetelna diagnoza problemu przemocy i stanu funkcjonowania sprawy, dlatego też przed przystąpieniem do bezpośrednich oddziaływań dokonane zostaną wstępne rozpoznania diagnostyczne osób zgłoszonych/zgłaszających się do programu oraz pogłębiona diagnoza. W/w rozpoznawania mają ponadto pozwolić zidentyfikować u potencjalnych uczestników programu poważne zaburzenia stanu psychicznego. Zweryfikowane zostanie czy udział w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych osoby z głębokimi zaburzeniami emocjonalnymi, przewijającej cechy osobowości nieprawidłowej, w tym antyspołecznej czy osobowości z pogranicza nie będzie stwarzał zagrożenia dla treści programowych. Diagnozy będą obejmowały:
 - a) w zakresie wstępnego rozeznania diagnostycznego m.in. funkcjonowania uczestnika, rzeczywistych okoliczności skierowania do programu, określenia czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc, najgroźniejszych i typowych form oraz okoliczności przemocowych zachowań, aktualnej sytuacji rodzinnej i zdrowotnej, określenia cech osobistych istotnych dla pracy korekcyjnej,

b) w zakresie pogłębionej diagnozy m.in. historii relacji, w których występuje przemoc oraz poprzednich związków, historii interwencji związanych z przemocą, historii pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych, doświadczeń związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, historii agresywnych i przemocowych zachowań w innych sytuacjach życiowych, kontaktów z wymiarem sprawiedliwości, historii edukacyjno-zawodowej, charakterystyki szczegółowej zachowań i postaw przemocowych. Wszystkie informacje uzyskane od uczestników dotyczące życia osobistego objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

2. Reguły uczestnictwa w programie

Reguły uczestnictwa w programie opracowane zostaną przez prowadzącego oddziaływania. Przy tworzeniu reguł uczestnictwa prowadzący zobowiązany jest uwzględnić poniższe uwagi:

1) reguły uczestnictwa muszą być dostosowane do specyfiki danego typu sprawców przemocy, dla każdej grupy stosujących przemoc powinny zostać opracowane odrębne reguły uczestnictwa,

2) reguły muszą mieć formę dokumentu podpisanego przez uczestników,

3) reguły muszą zawierać w szczególności:

a) formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności na zajęciach,

b) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,

c) zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi,

d) wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.

4) reguły w przypadku osób, których uczestnictwo związane jest z decyzjami sądu ograniczającymi wolność, powinny przewidywać sankcje za uchylanie się od udziału w programie,

5) fakt uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest objęte tajemnicą z wyłączeniem możliwości informowania instytucji i organizacji, które skierowały do programu oraz członków rodziny,

6) w regułach uczestnictwa należy zawrzeć zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania narkotyków, innych środków odurzających, substancji psychoaktywnych albo środków zastępczych.

3. Realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych skierowanych do sprawców przemocy

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne opracuje i następnie zrealizuje prowadzący. Przy tworzeniu oddziaływań prowadzący zobowiązany jest uwzględnić poniższe uwagi:

1) oddziaływania muszą być prowadzone w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych przy założeniu, że uczestnictwo w programie ma przede wszystkim oddziaływać korygująco na niepożądane i szkodliwe zachowania oraz postawy sprawcy.

Pomoc psychologiczna czy psychoterapeutyczna powinna odgrywać rolę jedynie pomocniczą,

2) praca ze sprawcami powinna mieć charakter grupowy. Przewiduje się możliwość zindywidualizowania pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, przy założeniu, że dominującą formą pracy będzie praca grupowa,

3) oddziaływania powinny być realizowane w oparciu o model integracyjny, tzn. łączący elementy modelu społeczno-kulturowego, modelu przemocy rozpatrywanej z perspektywy systemu rodzinnego oraz modelu przemocy rozpatrywanej z perspektywy podejścia skoncentrowanego; integracja powinna dotyczyć następujących elementów:

a) edukacji na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc,

b) promocji wartości i idei wspierających godność osoby, dobra rodziny, równości płci oraz praw kobiet i dzieci, a także odpowiedzialności za osobiste decyzje i gotowości obrony słabszych,

c) stosowanie procedur behawioralno-poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą

d) uczenia umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.

4) merytorycznie oddziaływania powinny koncentrować się wokół następujących elementów: edukacji uczestników, rozpoznawania i zmian systemu ich przekonań i postaw osobistych oraz zmian behawioralno-poznawczych,

5) oddziaływania muszą składać się z treści edukacyjnych oraz praktycznych ćwiczeń dostarczających korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniające zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia,

6) wskazane jest aby treści edukacyjne oddziaływań skupiały się wokół:

a) społeczno-kulturowych źródłach i okoliczności towarzyszących przemocy domowej,

b) problemów władzy i kontroli w relacjach interpersonalnych, zaprzeczeniu odpowiedzialności za przemoc,

c) planowaniu i rozwijaniu samokontroli,

- d) specyfiki związku pomiędzy nadużywaniem substancji psychoaktywnych a stosowaniem przemocy,
- e) dziedziczenia społecznego patologii życia rodzinnego, świadomości dotyczącej doświadczeń bycia krzywdzonym na kształtowanie wrogości wobec innych,
- f) promocji pozytywnych standardów i wartości,
- g) nieakceptowanych przez partnera zachowań seksualnych jako formy przemocy,
- h) kształtowania kompetencji wychowawczych, wpływu doświadczenia i obserwowania przemocy w rodzinie na rozwój dziecka,
- i) tolerancji i szacunku wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

4 Założenia w zakresie realizacji programu

a). Czas realizacji programu:

b) Sposób realizacji oddziaływań – przykładowe metody pracy:

- 1) wykłady,
- 2) projekcje filmów,
- 3) ćwiczenie umiejętności,
- 4) mikroedukacje,
- 5) treningi edukacyjne,
- 6) dyskusje grup,
- 7) metoda psychodramy,
- 8) „burza mózgów”,
- 9) scenki,
- 10) praca indywidualna na tle grupy,
- 11) informacje zwrotne,
- 12) modelowanie umiejętności przez prowadzących,
- 13) zadania domowe.

c) Miejsce realizacji programu:

Spotkania grupowe i indywidualne w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego, dla osób stosujących przemoc odbędą się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w czasie, który uniemożliwi styczność uczestników programu z osobami doświadczającymi przemocy.

d). Udział w programie korekcyjno-edukacyjnym jest bezpłatny.

e) Prowadzący opracuje szczegółowy harmonogram i przedstawi go do akceptacji Dyrektorowi PCPR.

f) Udział w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych jest obowiązkowy. W przypadku absencji uczestnika prowadzący zajęcia informuje o tym instytucję kierującą i/lub monitorującą organizatora.

g) Zajęcia powinny być prowadzone w grupach nie większych niż 10-15 osób.

h) Program może być realizowany w systemie zamkniętym, w grupach o stałym składzie osobowym lub w systemie otwartym zakładającym możliwość przystąpienia do grupy nowych uczestników w trakcie trwania cyklu, w zależności od liczebności grupy oraz procesów zachodzących w grupie. Ostateczną decyzję o przyjęciu do grupy nowego uczestnika podejmuje prowadzący. Oddziaływania prowadzone są w warunkach wolnościowych.

i) Czas trwania edycji programu 64 godziny spotkań dla każdego uczestnika, w tym 60 godzin zegarowych spotkań grupowych oraz 4 godziny zegarowe spotkań indywidualnych dla każdego uczestnika. Zajęcia grupowe dla uczestników programu powinny być prowadzone jeden raz w tygodniu przez 4 godziny zegarowe przez okres 3 miesięcy.

j) Program musi się zakończyć oceną końcową uczestników sporządzoną przez prowadzącego.

l) Prowadzący po zakończeniu edycji programu sporządzi sprawozdanie z jego realizacji.

IX. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoringowi będą podlegać zachowania związane z przemocą u osób uczestniczących w programie. Monitoring powinien być prowadzony w trakcie trwania programu i rok po jego zakończeniu. Za monitoring odpowiadają instytucje i organizacje realizujące program, które w tym zakresie zobowiązane są do współpracy z instytucjami i organizacjami prowadzącymi program przeciwdziałania przemocy i pomagania ofiarom przemocy w rodzinie.

System monitorowania polega na weryfikowaniu efektów programu oddziaływań – korekcyjno edukacyjnych, zbieraniu rzetelnych informacji o zachowaniu uczestników programu wobec członków swej rodziny w szczególności poprzez:

1) kontakt realizatorów i/lub prowadzących z osobami wobec, których uczestnicy programu stosowali przemoc (spotkania muszą być realizowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo osób – uczestników spotkań),

2) wizytach dzielnicowych w rodzinach uczestników programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, kontroli ilości interwencji policyjnych w trakcie udziału w programie oraz po zakończeniu,

3) wywiadach przeprowadzanych w środowisku uczestników programów korekcyjno – edukacyjnych kuratorów, pracowników socjalnych PCPR oraz właściwych OPS (wywiady z domownikami).

X Finansowanie programu

Opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. Zakłada się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń programu.